

Contribution ID: 2

Type: oral presentation

AUGSNES EHHITREĪDU (CLITELLATA, ENCHYTRAEIDAE) POPULĀCIJU ILGTERMIŅA IZMAIŅAS LATVIJAS LTER PARAUGLAUKUMOS PRIEŽU LĀNĀ ZIEMEĻVIDZEMES BIOSFĒRAS REZERVĀTĀ

Enhitreīdas (Enchytraeidae) ir viens no nozīmīgākajiem boreālo priežu mežu augsnes faunas pārstāvjiem. Kā piemērots indikatororganisms enhitreīdas tika iekļautas Latvijas ilgtermiņa ekoloģisko pētījumu (LTER) tīkla novērojumu vietās Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā. Izmaiņas to sugu sastāvā vai blīvumā var norādīt uz globālo klimata pārmaiņu ietekmi uz boreālo mežu ekosistēmām.

Ziņojumā ir analizēti dati par enhitreīdu skaita izmaiņām 19 gadu novērojumu periodā (1994.-2012.g.) trīs dažāda vecuma priežu audzēs: 30-40 gadus (jaunaudze), 50-70 gadus (vidēja vecuma audze) un 150-200 gadus (vecāudze) vecās audzēs. Pētījumā tika konstatētas astoņas enhitreīdu sugas ar *Cognettia sphagnetorum* kā dominējošo (19 109-22 598 ind/m-2). Lielākā blīvumā tika konstatētas arī izmēros mazās *Achaeta* ģints enhitreīdas (3,158-27,468 ind/m-2), tomēr to telpiskais sadalījums augsnē ir ļoti nevienmērīgs, kas apgrūtina to izmantošanu augsnes stāvokļa bioindikācijā.

Saskaņā ar vietējās meteoroloģiskās stacijas datiem 1994. –2012. gados statistiski būtiskas tendences netika konstatētas ne dekadžu pozitīvo temperatūru summās ($> 4^{\circ}\text{C}$), ne gada nokrišņu daudzumā. Tomēr augsnes mitrums visās pētījumu vietās uzrādīja statistiski būtisku pieauguma trendu, it īpaši periodos no 1997. –2001. un 2006. –2012. gadam, kā arī statistiski nozīmīgu korelāciju ar gada nokrišņiem novērojumu vietās (Y: $R = 0,648$, $P = 0,003$; M: $R = 0,538$, $P = 0,018$; O: $R = 0,553$, $7,49$, $P = 0,014$). *C. sphagnetorum* blīvuma izmaiņām konstatēta statistiski būtiska korelācija ar augsnes mitrumu (Y: $R^2=0.446$, $F_{1,17} = 13,663$, $P = 0,002$; M: $R^2=0,540$, $F_{1,17} = 19,917$, $P < 0,001$; O: $R^2=0.450$, $F_{1,17} = 13,90$, $P = 0,002$). Jāsecina, ka augsnes mitrumam ir būtiska nozīme enhitreīdu populāciju blīvuma regulācijā boreālo mežu augsnēs.

Primary author: VENTIŅŠ, Jānis

Co-author: Prof. MELECIS, Viesturs

Presenter: Prof. MELECIS, Viesturs